

(10/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

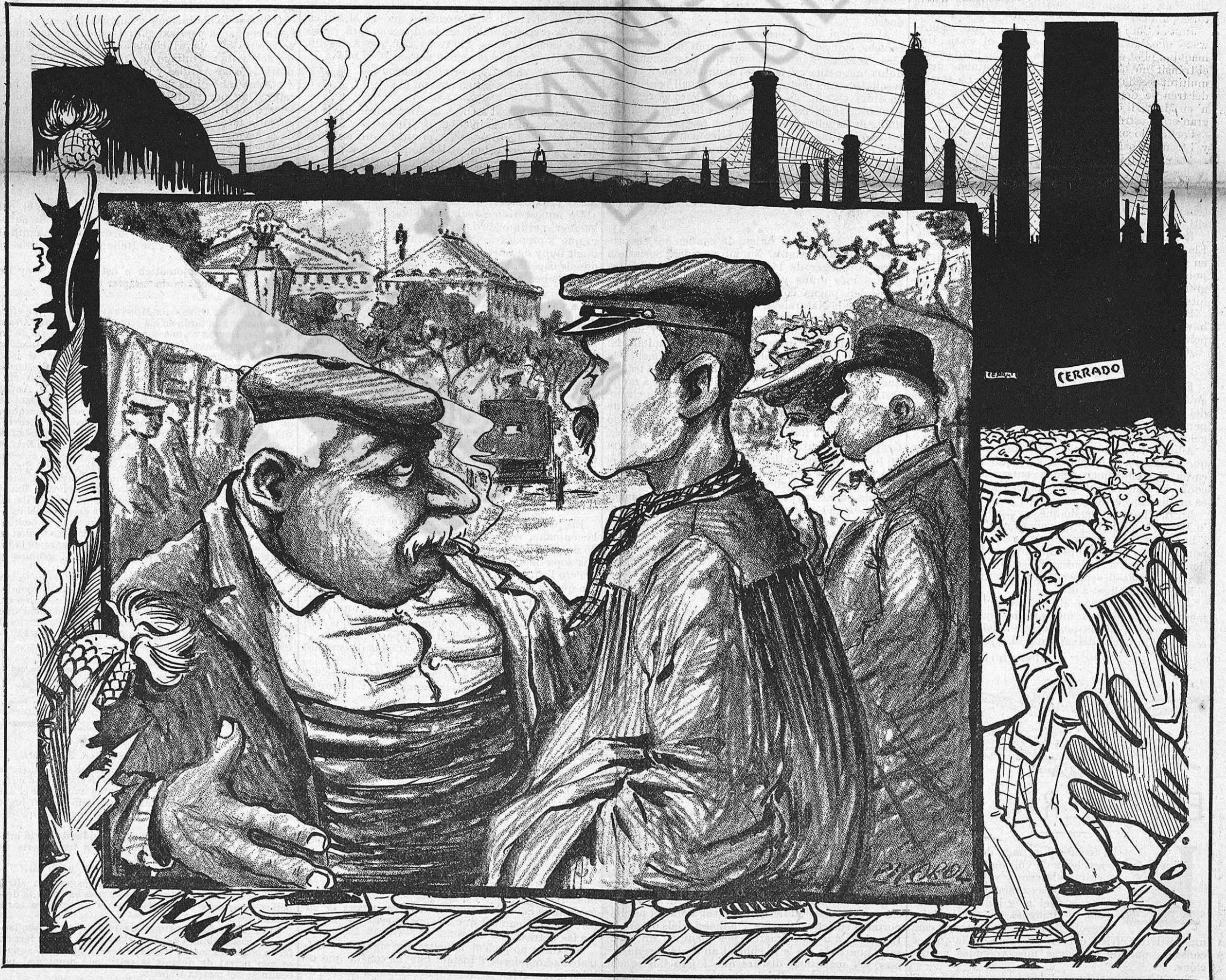
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

LA FESTA DEL TRABALL

—¿Tan mateix feu el primer de Maig?
—Ja ho crechl... Parada la fàbrica, ja fa á prop de dos mesos qu' estich fentlo per forsa.

LA SEN MANA

DE DIJOURS A DIJOURS

Tot d'una en Maura va separarse del rey, després de servirli de cicerone per la seva terra, las Balears. A bordo de un barco de guerra va encaminarse a Alicant a fi de pendre 'l tren més pròxim i encaminarse a Madrid.

Vagin a saber quin mòvil va induhirlo a emprendre un viatge tan repenti.

¿Acás la qüestió del Marroch? Pero ¿no havíam quedat que aquesta s'havia de resoldre ab la visita del monarca en las nostras possessions de aquella costa? ¿No bastava la visita de despedida a Melilla y Ceuta? ¿Cóm es que 'l canceller mallorquí renuncia a la gloria de refrendar ab la seva firma l'acta de aquesta visita?

¿Acás alguna necessitat de la política del seu partit, que 'l obligava a conferenciar ab certs elements? En aquest cas consti que ni en Silvela, ni en Dato tingueren a bé esperar-lo; que tots dos, en bona companyia, van agafar el tren y se'n van anar a París.

De totes maneres, sigui per lo que 's vulgui, en Maura va fer la travessia de l'Íbissa a Alicant, ab mar més que picada, alborotada, casi ab plé temporal. Preludi de un altre temporal pitjor que se li esperava al trepitjar terra ferma.

Segons sembla, feya días que corria la veu de que si desembarcava en aquell port se li faria una ruidosa recepció. Y en efecte, va arribar-hi; 'l governador va anarlo a rebre a bordo, va enterarlo de la situació especial de la seva insula, y 's convingué—sens dupte per modestia natural del Sr. Maura—que 's faria tot lo possible perque aquest passés completament inadvertit.

Res d'entrar a la ciutat a rebre ovacions: del barco al moll, del moll al tren y ala, cap a Madrid a tot vapor.

Pero per lo vist hi hagué qui va menjarse la partida, y al desembarcar 'l insigne mallorquí ja hi havia aglomerada una multitud considerable qu' esclatá al veure'l en una tempestat atronadora de xiulets, moris y altres demostracions desagradables. Está clar, a Alicant no contava ab 'l escut de las institucions, ni tenia las espatllas guardadas per la forsa pública.

Junt al Club de regatas, ja hi tenia previngut el wagó que havia de ocupar durant el viatge. Una màquina pilot el conduí a l'estació. Pero durant el trànsit no cessaren els crits y les xiulets de la multitud a cada moment més alborotada. La sortida del tren se demorá cosa d'un quart d'hora, que a n' en Maura li degué semblar un quart de segle, tan gran era 'l estrèpit de aquella ovació al revés.

Per fi la locomotora uní 'l seu xiulet al de la gent y 'l tren se posá en marxa.

Als pòchs minuts arribava a un desmont cubert de figueras de moro y queya sobre 'ls wagons del tren una pluja de pedras y un gran espatx de tirs de revólver. Se suposa que arribaven a un centenar el número de individus apostats en aquell siti.

Reyná entre 'ls passatgers una gran consternació. Els mes d'ells s'arrepentían de haver pres passatge en un tren que conduhia a un home públich tan popular. La parella de civils dispará 'ls mausers un gran número de vegadas, y alguns passatgers, provehíts de revólver, també s'hi giraren a tirs.

Pero 'l tren surtí volant de aquell mal pas, sense haver ocorregut, a lo que se sapiga, cap desgracia personal.

¿Qué 'ls hi sembla l'aventura?

El governador de Alicant ha donat entened al govern y aquest s'ho ha tragat, de que 'ls autors del atropello eran jugadors rabiosos a causa de la persecució que contra ells exerceix aquella digna y gelosa autoritat.

Admesa aquesta versió y tenint en compte que 'ls que xiularen a n' en Maura y 'ls que mes tart atacaren el tren suman alguns centenars, s'haurá de confessar que Alicant avny día mes que una ciutat es un immens garitó.

En fi, adoptis la versió que 's vulgui, el fet es que n' Maura 'l ministre provocador, petulant y atrevit, 'l home públich que fa gala de mirar ab despreci la popularitat, el presumpit fundador del partit catòlich, 'l aspirant a regenerar a Espanya per medi de la reacció mes desenfrenada, al passar per Alicant s'haurá vist obligat a dir:

—Bons turróns son els que menjó; pero, francament, aquests resultan una mica massa durs.

Y es cert: n' hi ha per dejarhi las dents. Ja veurém si ell hi haurá deixat 'l orgull.

PEP BULLANGA

EL PRIMER DE MAIG

A festa del primer de maig, ab el seu lema de vuit horas de treball, vuit de descans y vuit destinadas a las nobles expansions de la vida, com son el goig lícit y 'l instrucció, s'inaugurá ab cert carácter revolucionari, y ha quedat com una festivitativa cívica dels treballadors, en la qual se consagra una de las sevas més volgudas aspiracions.

No s'ha realitat encare 'l hermós somni; pero no hi ha dupte que s'hi camina per las vías de la solidaritat. Algún día s'hi arribará.

Perque la societat avansa a impuls de un progrés incessant. Es un fet indiscutible que cada día 's produheix més ab menos esforços, de tal manera que si a favor de una organizació social basada en una igualtat absoluta pogués repartirse equitativament entre tots els homes hábils 'l esforços material qu' exigeix la producció de las cosas útils y necesarias, no las vuit horas que ara 's demanan, sino pot ser menos de quatre, bastarian per 'l cumpliment de todas las necessitats de la existencia.

Desgraciadament aquesta igualtat absoluta pugna ab la desigualtat de condicions de la naturalesa humana, essent en sa conseqüència un somni hermós, una utopia.

Pero ¿vol dir aixó que ja que no poguém arribar-hi may no haguém de procurar aproximarnos 'hi tot lo possible?

Aquest afany de aproximació constitueix 'l objectiu y 'l impuls del modern moviment societari, que persegueix ab tenacitat y constancia la millora progressiva de las classes proletarias.

Els progressos mecánichs, cada día en augment, acabarán per transformar de una manera radical las condicions del treball. Cert que de moment y en certas circumstancias lluny de aliviar, agravan la sort del treballador, mermantli la feyna ó deixantlo sens ella.

Aixó es degut a ser el capitalisme qui primer y més immediatament s'aprofita dels progressos mecánichs.

L'evolució s'efectua aixís. L'enginyerumá inventa una màquina destinada a multiplicar y perfeccionar la producció, estalviant en gran manera 'l esforços del home. L'operari no pot adquirir-la per falta de medis y d'organizació, y 'l Estat no vol adquirir-la per no vulnerar lo que se'n diu la llibertat del treball. L'adquireix el capitalista, que té recursos per tot.

¿Y qué fa 'l capitalista tan bon punt disposa d'ella? La màquina li estalvia personal y despedeix sense miraments al que li sobra. La màquina li permet substituir 'l per donas y noys als homes, y ab 'l incentiu de pagar jornals més reduhíts despedeix als homes sense escrúpuls.

Resultat immediat: que la màquina, creació del enginyer, destinada a millorar la sort del treballador, aliviant el seu esforç, se converteix en la seva ruina. Tot perque 'l capitalisme sense entranyas, entregat al estimul del egoisme més refinat no s'ave a compartir els beneficis de la màquina ab els seus cooperadors en l'esfera del treball y de la producció.

Al principi de la preponderancia dels medis mecánichs, aquests inconvenients eran menos sensibls. Tota nova invenció cert que de moment produhia una petita crisis; pero aquesta crisis a la fi 's resolva en una multiplicació de treball beneficiosa en últim extrem al mateix obrer. Pero avny la potencialitat dels medis mecánichs ha rebassat ja 'ls límits de aquellas conveniencias. Las crisis avny ja no son petites sino grosses, ja no son passatjeras, sino permanentes. Cada día va en augment el número de brassos que quedan sense empleo, a causa del creixent excés de producció. Per molts obrers no hi ha feyna, senzillament perque cada día se fa més fácil produhir més ab menor contingent de operaris.

¿Vol dir aixó que s'hajan de condemnar els progressos de la mecánica? No, mil vegadas. Seria una heretjia renegar de lo que constitueix una de las glorias més grans y més espléndidas del esperit humá, en pugna continua ab las resistencias y 'ls secrets de la Naturalesa. Cada nou invent implica una victoria conseguida per 'l humanitat.

Lo que s'ha de condemnar en tot cas es 'l us que 's fa de aquests invents per part del capitalisme egoista, dominador absolut de tots els elements de la producció, lo mateix dels instruments de treball que dels brassos. Deuria 'l capitalisme—y a no ferho ell, una convenció internacional de tots els governs deuria obligar-li—fer partícipe al operari de las ventajitas de la mecánica, acceptant una reducció equitativa de la jornada de treball, que al mateix temps que aliviaría la fatiga del operari, permetria un major empleo de brassos.

A n' aquesta aspiració humanitaria, dictada per las lleys de la solidaritat, obeeix la pretensió de la jornada de las vuyt horas, que ha donat naixement a la festa del primer de maig. En aquest punt 'l obrer aspira a posar una fita en el camí del progrés humá. La reducció de la jornada assegura 'l pa a molts que per 'l excés de producció 'l tenen compro més ó perdut, y per altra part ofereix a las classes proletarias algunas horas lliures, que podran dedicarlas a la seva millora física, moral y intelectual.

Pero per consolidar aquesta aspiració, precisa que 'l obrer se recordi de qu' es ciutadà y no renuncihi per res ni per ningu als drets polítichs que la llei li reconeix.

Las institucions privilegiadas rarament se preocuparán de millorar la sort de las classes treballadoras. No podrian ferho encare que volguessin. Las institucions privilegiadas tenen per llei y per norma de vida 'l privilegi. Pera viure y subsistir necessitan 'l apoyo del altar, de l'espasa y del capital.

Cenyintnos a Espanya, ho acabem de veure ab motiu del viatge regi. Es molt significatiu y no dona lloch a dubtes 'l apressurament ab que 'ls capitalistes s'han ofert a n' en Maura per creure'l nunci y heralt de un nou moviment regressiu que acabí ab 'l últim resto de las llibertats. Se desesperan al considerar que las classes obreras poden trobar a la fi, en l'exercici de la llibertat, la clau de la seva redempció social.

Casi al mateix temps, y per fortuna, s'observa així mateix un moviment de aproximació de las classes obreras al camp republicà. No ja un sintoma, sino una hermosa realitat de aquesta aproximació son els actes que s'han realitat a Madrid per importants societats obreras; 'l adhesió dels obrers de Barcelona a n' en Salmerón, per medi de un mesatje que cada día 's va cubrint ab centenars de firmes, y 'l magnífich discurs que 'l jefe ilustre del partit republicà va dirigir als obrers, puntualisant tot lo que poden obtenir dintre de la República.

La institució republicana que per uns será un fi,

será per altres un medi poderós de progrés y de justicia. Quan no sigui mes que un camp abonat propici per sembrarhi todas las idees sociológicas, a fi de que las que resultin viables germinin y fructifiquin, al amparo de lleys justas y benéficas, cumplirá la República condicions de millora social, que están absolutament negadas a tota institució filla del privilegi.

Per aquest motiu, el partit republicà s'associa avny cordialment a la festa del primer de maig, a la festa dels obrers.

P. K.

bra para no desorientarse. Per lo tant se fá precis qu' emprenguin seriament una marxa segura y resolta, que correspongui al esforç noble, desinteressat y entusiasta que va fer el partit republicà al portarlos al Consistori.

Mentiriam si diguessim que fins ara ho han fet bé, com donaríam probas de injusticia si suposessim rodonament que la cosa no te remey.

Ne té, y aquest remey el trobarán tots y cada un d'ells, si procuran concertarse, formar una cohesió ben estreta, estudiar els assumptos ab carinyo, y no fiar res ni a la improvisació, ni als apasionaments, ni a certs alardes de intempestiva independència individual. Procurin també posarse en contacte perenne ab els centres republicans, y trobarán una font inextricable de inspiració per correspondre dignament als anhels del poble y per enaltrir el càrrech que desempenyan, treballant sens parar pel bé de Barcelona y pel bon éxit de las aspiracions republicanas.

Hora es ja de que procurin excitar, no las riallas burlonas, sino l'enveja dels nostres adversaris. Y a tal efecte, 'l Sr. Corominas, que té al seu càrrech la responsabilitat de la direcció, té al prec que 's calsi las botas, y si troba algú que 's desvihi, que se'l entregui a la sanció del partit. Y allá

«nuestros correligionarios se las entiendan con él.»

Diumenje passat a Olesa de Montserrat havia de celebrarse una inscripció civil. Tot estava a punt: els pares, els padrins de la criatura y un número concurs disposat a honrar l'acte ab la seva presencia, quan tot d'una 's va rebre del jutje municipal el següent recado:

—Es inútil que hi acudeixin: el jutjat no funciona: el jutjat celebra 'l descans dominical.

De aquest ridícul subterfugi varen tenirse que valguer per impedir la manifestació lliure-pensadora que 's preparava. Pero la causa del lliure-pensament lluny de retrocedir avansa, sobre tot, al veure que 'ls capellans bé batejan en diumenje, cuidant-se'n ells ben poch del descans dominical.

La visita regia ha deixat en el Panadés un ferment de seria perturbació. La Federació agrícola de Propietaris ha sollicitat que no preponderi la jurisprudencia sentada per un Tribunal desestimant la pretensió de que 'l contracte d'aparceria sigui equiparat al d'arrendament pels efectes del desaucci. Contra aquesta justa sentència que assegura 'l dret dels rabassaires, es a dir, dels obrers agrícolas que fan fructificar la terra ab la suhor del seu front, s'alsa la Federació dels propietaris, reclamant 'l apoyo del rey y dels seus governs. Aixís es com pretenen fomentar 'l agricultura: reduhint al treballador a la precaria situació de un llogater.

[Rabassaires, a defensarse!]

Y ja ho sabeu: en tot y per tot conteu ab 'l apoyo enérgich del partit republicà.

Els jesuitas de Barcelona, en determinats días de la setmana, 's recrean repartint als pobres un rosegó de pa, ó com si diguessim: la meytat de 'l anti gna sopa dels convents, perque hi falta 'l such.

Pero 'l altre día, sent més els pobres que hi acudiren que 'ls rosegons-de que aquells disposavan, varen apelar, para sortir de compromisos, a una estratagemata molt salada: la de demanar als últims pobres la cédula espiritual, ó com si diguessim, el butlletí de que havian cumplert ab la parroquia.

Ab tal motiu va armarse una saragata de cent mil loyals.

Aixís es la caritat jesuítica: una caritat de secta y de tendència; ó practicas la religió que t'imposo ó revénta't de fam.

Pero ¿y las doctrinas de Jesús? ¿Y 'l Evangeli? Ja fá temps que 'ls han fet ab arrós.

Llegeixin y paladejin:

«Hoy salió para Almería el *restaurateur* Lhardy para preparar un banquete de ochenta cubiertos que debe celebrarse en aquella ciudad durante la estancia del rey. Cada cubierto costará la friolera de 170 pesetas.»

Si las victimas de la crisis industrial y de subsistencias qu'estém atravesant no 's consolan es perque no volen.

No parlo ab 'l extensió que 's mereix de un cert missatje dirigit al rey pels que 's titulan *representants* de la Societat obrera de las *Tres classes de vapor*. Es un document que traspuja servilisme per todas las lletras.

Nosaltres no podém admetre que sigui obra dels treballadors, desde 'l instant que 'ns consta que no han sigut préviament consultats. Ho es, en cambi, de alguns vividors que s'arrogan el dret de dirigirlos, ab la sola y única idea d' explotarlos.

Representants... En aquest cas aquesta paraula es sinónima de *comediantes*.

Y comediantes hi ha que únicament son dignes de ser xiulats.

Encare ressonan en els meus oídos certas paraulas pronunciadas per en Maura en 'l Institut agrícola de Sant Isidro:

«Las horas que ha vivido el gobierno, las ha empleado en contestar a los ataques de los *gremios políticos*.»

De manera qu' en Maura desbateja als partits polítichs para titularlos *gremis*, es a dir, corporacions dedicadas a l'explotació de una determinada industria.

Gran autoritat té para proceder aixís un home que després de haver pertenescut molts anys al *gremi liberal*, pretén ser avny el *fac-totum* del gremi conservador!

Procedint com procedeix en Maura es com s'ilustra al poble.

No 's necessitan professions, ni investigacions científicas de cap mena: basta explotar el rengló de la superstició y del fanatisme.

L'hermilla de 'n Toni I, portada solemnement al camaril de la Mercé, ab 'l idea de fer creure al poble que las Verges de fusta serveixen para salvar a un home de un atentat, encare que no serveixin para prevenirlo, es un libre de text de la ciencia civilisadora que professa en Maura, 'l home que preconisava la revolució desde dalt.

Seguint per aquest camí, será precis escriure a Carlos VII, dihentli:

«No cal que 's molesti en venir a implantar 'l estupidés nacional. En aquest particular ja hi ha qui ho fá millor que vosté.»

Mr. Loubet, 'l insigne president de la República francesa, en sa visita a Roma, ha sigut objecte de las més delirants demostracions populares.

Ab ellas s'ha sellat alguna cosa més que la bona inteligencia entre 'ls dos pobles: ha tingut una sanció eloqüent 'l estimació, 'l carinyo y la confiança en el porvenir.

Aquests bons resultats únicament els obtenen els pobles que saben despendres ab valentia de las lligaduras clericales.

Te rahó *El País* de Madrid: en Maura s'ha fet acreedor a las majors distincions pel mer fet de haver perdut la ventajosa situació que tenia Espanya en 'l imperi del Marroch.

Colmata de distincions y mercés, investit ab la regia confiança para exercir el govern de la nació, se varen veure 'ls principals autors de las catástrofes de Cavite y Santiago de Cuba y de la pérdida definitiva de las Antillas y las Filipinas.

¿Quina rahó hi ha para no fer ab en Maura lo mateix? ¿Que per ventura la catástrofe del Marroch, encare que incruenta, no es tant ó més dolorosa que aquellas, no es tant ó més trascendental pel porvenir de la nació?

Donchs cal premiar a n' en Maura. Que veji 'l país que 'ns recordém dels homes que al empobrirlo y arruinarlo, li treuhen preocupacions y mals de cap de sobre.

Els embaixadors d'Espanya a Roma, tant el del Vaticà com el del Quirinal, van ausentarse de aquella ciutat para no tenir que concorre a la magnífica recepció donada pel rey de Italia al President de la República francesa.

Tot el món diplomàtic s'está rihent avny de aquesta fanfarronada de carácter clerical.

MEETING DE OLESA DE MONTSERRAT.—Tingué efecte diumenje a la tarde en els espayosos salons del *Ateneo republicà*. Davant de una concurrencia qu' escedia de un miler de personas, feren us de la paraula 'ls ciutadans Isbert y Parera de Tarrasa, Mongay de Olesa, el jove estudiant del 'l escola de Industrias, D. Lluís Ballesteros, que pronuciá un hermós discurs ple de juvenils efiusions; el president del Comité de Tarrasa D. Antón Marsá, qu' explaná una verdadera conferencia posant de relleu las ventajitas de la República sobre la monarquia, ab una gran riquesa de datos y arguments incontrovertibles; el distingit orador D. Climent Selvas, que 's feu aplaudir repetidament ab la claretat dels seus judicis y la serenitat de las sevas manifestacions respecte al tema de la revolució, tal com deu ser considerada, es a dir, ab molt seny y sentit práctic que no excluïhen 'l energia, y finalment el Sr. Roca y Roca, que tractá a fondo la situació del districte y en especial la de la vila de Olesa, víctima mes que cap altra dels excessos del caciquisme; pero disposada avny mes que may a combatre'ls y anularlos, establint una *Fraternitat*, en la qual se sumarán al últim todas las forsas republicanas de la localitat, para emprendre una política seria, genuina y practica.

La idea d'establir a Olesa la *Fraternitat republicana* ha sigut acollida ab el mes gran entusiasme. La comissió organitzadora, que treballa ab activitat, conta ab un gran número de valiosos adhesions, y es molt fácil que al constituirse la nova associació disposi de un local espayós y magnífich, situat en un dels punts mes céntricos de la vila.

CASSERRAS, 22 de abril

El reverendo el diumenje passat a la missa matinal, va bescentar a alguns vehíns perque no havian anat a cumplir el precepte pasqual, anyadint que un feligrés el día de Pasqua va anar a pendre la comunió havent jugat tota la nit al café. Que s'ho apunti el reverendo, qu' encare 'n sabrá de mes bonas.

Me sembla que fora millor que 's cuidés de dir la missa mes puntual, que sempre la diu a tres quarts de quinze.

SAMPEDOR, 25 de abril

El nostre mossén, desde que fundá (pagant un altre) la escola dels pares de la *baba*, may mes ha parat sa despectica campanya contra 'ls mestres de primera ensenyansa.

El Sr. Riera fou el primer de rébren las conseqüencias, vejentse obligat a deixar el càrrech. Y ara, fart de fer la bogadera contra el mestre actual Sr. Roig, aquest se veu privat de obtenir la retribució municipal per conducte del mateix trapella.

Y encare hi ha qui tolera tan vergonyós estat de cosas!

SITJES, 25 de abril

Las societats obreras d' aquesta vila han acordat celebrar la Festa Universal del Treball ab un meeting al dematí y una vetllada literari-musical a la nit. A mes de la propagandista sitjetana Manela Tasis, pendrà part en el meeting y en la vetllada la escriptora y propagandista barcelonesa Amparo Martí.

El nostre pare d' ànimas de canti está que ni que tingues pica-pica a l' esquena.

CORNELLÀ, 26 de abril

Organisat per Fraternitat Republicana d' aquest poble va celebrarse diumenge passat un meeting de propaganda republicana, en el que hi prengueren part aplaudits oradors.

Mes de cinch cents republicans anaren a esperar a dits oradors, en verdadera manifestació. Al baixar del tren foren aplaudits y aclamats y 'ls crits de ¡Visca 'n Llet jet! ¡Visca 'n Salmerón! ¡Visca l' Unió Republicana! y altres, no cessaren durant el trajecte de l' estació fins al Ateneo, ahont se celebrá tan simpática festa sense cap contratemps y ab molt entusiasme.

LLANSÀ, 25 de abril

Diuenje passat a la tarde fou enterrat civilment un fill del nostre ben volgut amich el lliure-pensador Jau me Fulcará. L' acte va ser una verdadera manifestació de dol; mes d' un centenar de persones van anar al acompanyament y en el cementiri 's feren discursos molt sentits.

EL VIATJE D' UN PRESIDENT

OBRA Fransal... ¡Pobra Italia!... ¡Quina pena fa llegir las relaciones, que 'l telégrafo 'ns trasmet, del viatge que 'l president de la República francesa está fent per la terra dels macarróns!

¡Y cómo creix aquesta pena comparant la excursió del pobre Loubet ab otras excursións si fa ó no fa de la mateixa índole!...

Vejin, vejin l' extracte, lleugerament comentat, de las noticias rebudas por los hilos, y diguin si pot donarse res més trist, més deplorable, més terriblement aclaparador.

Primer acte.
Arriba Mr. Loubet a Roma y resulta que 'l va a rebre una multitud inmensa.

Pero, analisisemho ab calma, ¿de qué 's compon aquesta multitud?

Tristesa causa 'l dirho! Ni un sol polissón, ni 'l més insignificant comparsa, ni la més petita sombra de claque. Tot es gent del poble, homes de sa casa, personas independents que han tingut l' humorada d' anar a donar la benvinguda al primer magistrat d' una nació amiga, més que amiga, germana, germana sempre atenta y carinyosa...

Els aplausos y els vivas omplan l' ayre ab esclat aixordador. Al veure que don Emili y en Víctor Manuel s' abressan entre 'ls transports del més viu afecte, l' entusiasme del públich estalla ab explosió formidable. ¡Viva en Loubet! ¡Viva la Fransal! ¡Viva en Víctor Manuel!...

Viva, sí... pero ¿qui son els que cridan? ¿Son personas serias y inteligentes, d' aquestos que per quatre liras al dia aclaman encare que sigui al gall de la Passió ó a n' en Mamed Casanovas?... ¿Son gent de confiança, convenientment ensajada en una quadra qualsevol y ab la qual pot estarse segur de a l' hora convinguda será a la cantonada A, al carrer B ó a la plassa X?...

No: el telégrafo ho diu ben clar. Els que aplaudixen y cridan viva son ciutadans rasos, personas anónimas y desprovehidas de garrot, tipos, en fi, que pican de mans sense estímulo y cridan ¡viva en Loubet! ¡viva en Víctor Manuel! senzillament perque 'ls dona la gana de cridar y d' aplaudir... ¡de bona fel!...

Acte segón.
Penetra 'l president de la República francesa en la ex-capital dels papas, y ¡botxorno vergonyós!, ni un sol barco 'l saluda.

Veritat es que Roma no es port de mar, pero aixó ¿qué importa quan hi ha verdadera entusiasme? Nació se jo en que, en cassos aixís, per quedar bé y demostrar a la persona obsequiada que per ella no 's repara en gastos, s' arribaria encare que fos a confeccionar torpeders de carbó y acorassats de llàuna.

Va acostantse don Emili al palau designat per allotjarlo, y troba aquí y allà numerosos y espléndits archs de triunfo, aixecats en honor seu.

¡Aixecats per qui? ¿Per naviers agrahits? ¡No!... ¿Per societats subvencionadas? ¡Tampoch!... ¿Per la marina ó per l' exércit?... ¡Menos!...

¡A trossos cau la cara al haverho de confessar!... Els archs que a Mr. Loubet se dedican son obra de las corporacions populars, de la iniciativa extra-oficial, del esperit lliure y independent de la democracia italiana!...

Y aquí cal fixarse en una circunstancia que dona clarissima idea de lo trista que degué ser l' entrada a Roma del president de la República francesa. De la estació y passant pels principals carrers, va dirigirse l' home al Quirinal—el palau del Rey—sense tocar en cap iglesia. De manera que—¡horror dels horrors!—no hi va haver salve, ni gori-gori, ni benedició, ni Te-deum... ¡Lo mateix que si 'l qu' entrava a la ciutat eterna hagués sigut un viatjant de comers ó l' Ardill!...

L' endemá el pobre president va recorre la població, qu' estava tota engalanada, no per pur compromís ó per forsa, com sol succehir en las naciones serias y ben dirigidas, sino per devoció al home, per simpatía a la nació que representa, per esperit de verdadera confraternitat.

¿Tropas pel carrer? ¿Guardias en las cantonadas? ¿Un esquadro de caballería al davant y un altre al darrera del carruatge que conduhia al hoste?...

Res d' aixó. Ab una senzillés humillat, que degué deixar a Mr. Loubet més escorregut que una mona, el rey va ferlo pujar en un petit cotxe, que per cert ell mateix va guiar, y sense acompanyament ni aparato de cap classe, allá van el president d' una república y 'l soberá de la nació, passejant per carrers y plassas, ni mes ni menos que un parell de senyors particulars.

¡Y la gent, per mes mofa, els aclamava a son pas! ¡Y els obrers, els verdaders homes del poble—no

las senyoras dels empleats—aturavan el cotxe y estrenyian la má honrada del president y li entregavan flors... pagadas per ells mateixos!... ¡Quina rifadala!... Pero, acabem perque sino aixó seria interminable. ¿Volen, com a final, una nota ben expresiva y pin toresca?

Dimars al vespre el senyor Loubet va rebre al cos diplomátich resident a Roma. Tots els representants de las grans y de las petites potencias hi van assistir. Tots... menos els dos que allí hi té Espanya y que precisament el dia avans d' arribarhi el president de la República havian sortit de la capital y, com aquell que no fa res, se 'n havian anat a passar una senmana a Nápols.

¡Bónica jugada, veritat? ¡Bé pels nostres diplomátichs!... Els representants d' una nació com la nostra no deuben contribuir ab la seva presencia a donar brillo a un acte tan ordinariot.

¡Pobra Italia!... ¡Pobra Fransal!...

FANTÁSTICH

EL PLET D' AFRICA

Si algú de vostés desitja sentir un concert d' alarits y lamentacións patrióticas, agafi 'l ferrocarril y dignis ferme l' obsequi d' arribarse hasta Madrid.

No es posible imaginarse cómo está la gent d' allí, sobre tot la premsa seria, ab motiu del compromís que 's inglesos y 's francesos han contrat, ab el sant ff de reparitarse l' imperi del débil Abd el Azis.

¡Quin escándol, ¡Verge pura! ¡Quina tempestad de crits! ¡Quin doll de frases energicas y gemechs no gayres fins!...

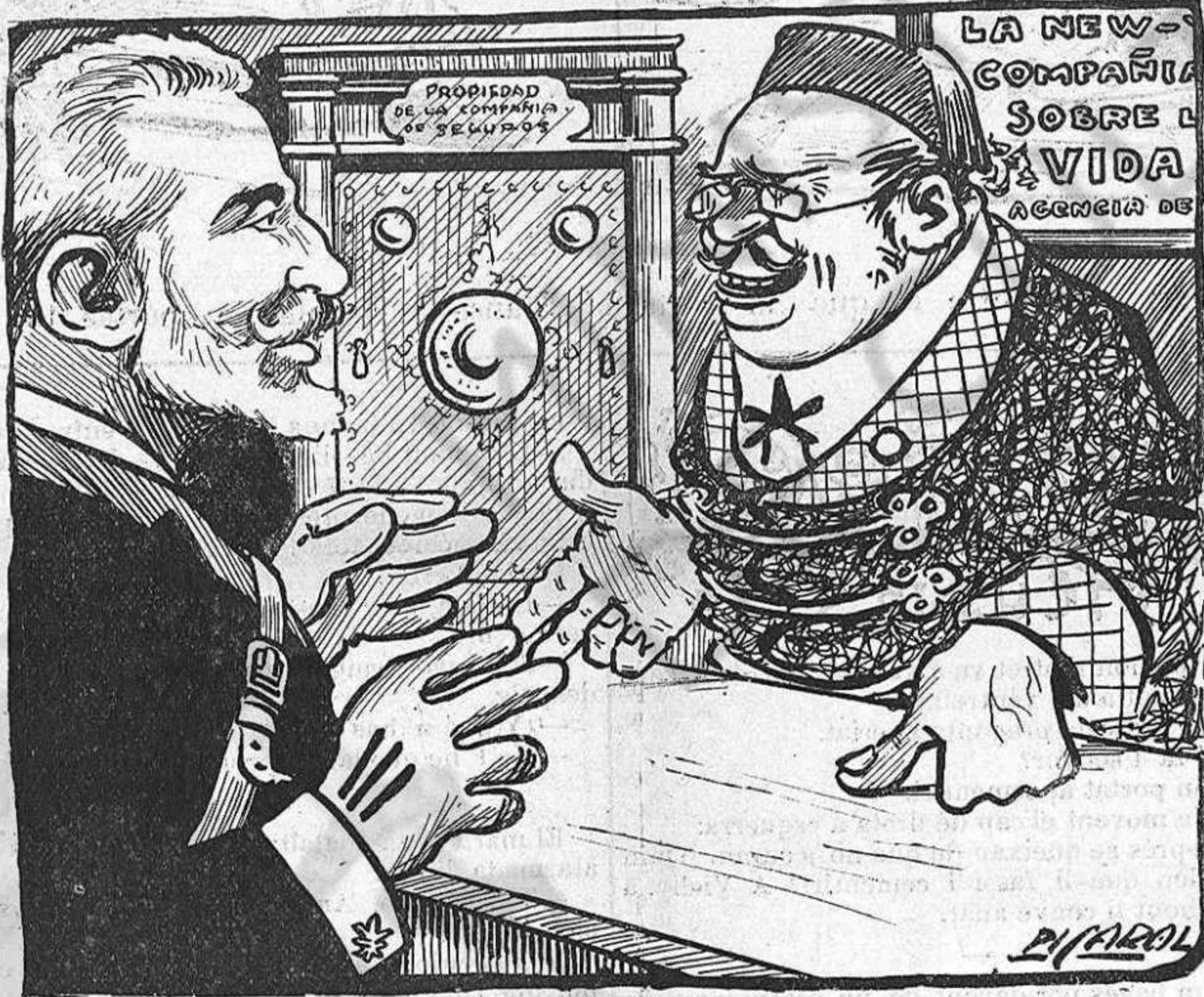
¿no comprenen que un país degenerat com el nostre, sense forsa, sense enginy, sense quartos, sense brújula, farà riure al mon si diu que vol civilitzar l' Africa? ¿No sab tothom que a Madrid entenen més en fer juergas y beure xampany del ff qu' en organisar colonias y obrir canals y camins? ¿No veuen el gran ridícul en que incurreix l' infelís que, un cop ha perdut las fincas que tants anys tingué entre 'ls dits, va pidolantne unas otras, que han de tení 'l mateix ff? Señores, prou tonterias y extremities infantils, que son la risa d' Europa: cuydemnos del nostre pis y deixemnos d' expansiones y alusiones al pobre Cid. Zapatero a tus zapatos, la vella máxima diu. ¿Qué hi hem d' aná a fé a Marruecos?... ¡Prou feyna tenim aquí!...

C. GUMÁ

L mar s' ha declarat anti-monárquich. Alborotat a Mallorca, va ser causa de que hagués de variarse el programa del viatge. Y encare mes: el bisbe no va poder dir la misa a bordo del Giralda, a causa del mareig. Mes alborotat que may durant la travesía, no va ser possible recalar a Melilla y 'l Giralda tingué de refugiarse a Almería.

Un seguro difícil

—¡Ay, don Antón! ¿Que la Compañía li aseguri la vida?... Si no s' avé a ficarse a dintre d' aquesta caixa, no li podém asegurar pas.

Y tot ¿per qué? Perque Espanya,

—¡d' indignación estalla 'l pit!— gracias a la gran mandibula dels nostres falsos amichs y a pesar dels drets historichs que indubtablement té allí, ha quedat eliminada d' aquest repartó inaudit que posa en mans dels gabaxos el tros més maco y més rich de las terras semis verges que 'l Atlas parteix pel mitj.

—¡Bona nit, somnis de gloria! (exclaman els rotatús, per veure si la tirada puja així un parell de mils.)

¡Bona nit, plans económichs, grans projectes expansius, ideas anexionistas, amples y trillats camins per recobrar, ja ab las armas, ja ab la trastienda y l' enginy, una miqueta del crédito que ara fa cinch anys ó sis varem perdre fent el ximple!...

¡Bona nit tot, bona nit!— Els ays que la premsa exhala no tenen compte ni ff: citas, testaments, discursos, tot poch a poch va sortint. Surt Isabel la Católica, surten l' O'Donnell y en Prim, surt el cardenal Cisneros, surten els llibres antichs que parlan del ff d' Africa, y s' arma en ff tal bullit respecte a qui té la culpa del fracás definitiu de la influencia espanyola en el continent veí y de la ruidosa quiebra dels nostres drets sobre 'l Riff, que qualsevol se creuria que aquest coro d' alligits al dir tot aixó lamenta un desastre posítu.

Parlem una mica en serio, que 'l saynete marroquí ja ha durat un xiquet massa. Aquests tipos presumits que ab semblants romansos venen,

Las onadas ¡quina manera d' alsarse amenassadoral! Y 'l vent ¡quina manera de xiular!...

Volen fer el favor de dirme pera quant guarda en Maura 'l garrot dels matalassers y 'ls sabres y 'ls mausers dels civils?...

Vaja, que 'l consell de ministros, en vista del últim atentat contra en Maura, hauria de pendre una resolució inmediata.

¿A quina Verge s' atribuirá ara 'l mérit de haverlo salvat al sortir de Alicante en ferro-carril?

Es necessari determinarho prompte, perque están en descubert y ab las Verges no s' hi juga.

Y menos ara que ja no se ha de portar a la que resulti favorecida una simple hermillilla, sino un cotxe de ferro-carril.

Ab lo qual tothom podrá dir:—Vaja, n' hi ha un wagó.

Decididament el Sr. Russinyol ha fet dimissió del càrrech de president de la Liga regionalista, per creure impossible que torni a regnar en ella la perduda unió.

¡Es un gran sacrifici!

Pensin sino que 'ls russinyols s' alimentan principalmente de cuchs, y ho compendrán al veure que fuig de una casa ahont n' hi ha tants qu' están remenant la qué!

D. Alfonso va regalar a la ciutat de Palma el bosch de Bellver que formava part del patrimoni real.

Ja fora 'l rey de aquella ciutat, alguns vehins tractaren de anars'hi a passejar, y 's trobaren ab que 'ls guardias no 'ls hi deixavan entrar, y com els vehins insistissin, ab una mica mes els hi pegan.

Aixís, rebent, es com haurían pres possessió del bosch: haurían anat a arreplegar la primera cullita de pinyas.

No hi donguin voltas, es completament impossible que la República francesa y la monarquía espanyola 's puguin may entendre, per mes bona voluntat que tinguin, en la qüestió del protectorat del Marroch.

Se tracta de conquistar aquell imperi a la causa

de la civilisació, y mentres la Fransa hi pot portar instrucció, comers, industria, treball, vias de comunicació, afiansant tot aixó ab un poderós exércit si las circunstancias ho exigeixen, l' Espanya no podria portarhi mes que retrás, somnolencia, gauduleria, y un exércit no de soldats, sino de frares. Aixó devém a las instituciones imperants! Qualsevol nació que s' enterés de que l' Espanya monárquica tenia la pretensió de civilisar al Marroch, podria dirli: —Pero, dona de Deu, y a tú qui 't civilisa?

Els lliberals de Madrid tractavan de fer una manifestació pública de protesta contra 'ls successos de Barcelona y las orientaciones reaccionarias de 'n Maura. La manifestació havia de terminar al peu del monument del general Epartero, en el qual tractavan de depositarhi una corona.

El govern no ho va permetre. Coronas als héroes de la patria! ¡quin escándol! Si s' haguessin proposat portar una hermillilla, uns calsetots ó una samarreta a la Verge de Atocha, ja seria un' altra cosa. ¿No es veritat, Sr. Maula?

Si la Verge de la Mercé pogués parlar, estich segur que li hauria dit a n' en Maura: —¿Y ara qué 'm portas aquí? ¿Una prenda d' home? No 't sembla que hauria sigut mes propi que m' haguessis portat uns enagos, una xambra ó una cotilla?

Y si volgués parlar el rector de la Mercé, estich segur que diria: —Una hermillilla sense ni un céntim a las butxacas ¡vaya un regalo de fer!

Llegeixo: «Com a conseqüencia de la resposta donada al Sr. Cambó per D. Alfonso XIII la tarde de la recepció en l' Ajuntament, s' assegura que dintre de pochos días será un fet la constitució a Barcelona de una societat denominada «Catalunya autónoma», essent nomenat el rey president honorari de la mateixa.»

Y 'l regionalisme gallejará de haver conquistat un tron.

Y a pesar de aixó, cada día mes tronat.

Visitava un cert dia las covas de Montserrat un matrimoni ab un nen bastant entremaliat.

Quan eran dintre, el nen se 'ls va esmunyir de las mans, y al poch rato relliscava, donant una cayguda que ab una mica mes s' estrellava. Per fortuna la cosa va quedar reduhida a una macadura a la esquena y una banya al front.

La mare desolada havia correbut a ausiliar al baylet, mentres el pare deya ab certa severitat:

—Permetme que t' ho digui: tú en bona part te 'n tens la culpa de qué s' haji fet mal. Quan se porta una criatura a seguir covas tan relliscosas com aquesta, se li posa gorra de cop.

Una titulada Academia de Jurisprudencia de Barcelona s' ha dirigit a n' en Maura demanantli que posi trabas a la llibertat, com a únich medi d' impedir determinats successos.

Seguint aquesta lógica, la millor manera de evitar la comissió de atentats sería amputar els brassos de tothom.

Prengui nota de aquest procediment radical y segur l' Academia de Jurisprudencia.

O millor dit de Juris-imprudencia.

No fa encare tres mesos. Un diputat demanava que 's convertís en plassa mercantil la ciutat de Melilla.

¡Que has dit borrango! Tot enfutismat el general Linares li respongué que Melilla sería sempre una plassa de guerra, y que no podia ser altra cosa; que la defensa dels drets d' Espanya aixís ho exigia, y que allí 's únichs comerciants eran els presidaris.

Donchs bé: avuy el general Linares acompanya al rey a posar en las ayguas de Melilla la primera pedra de un port comercial.

Vels'hi aquí un ministre que no li queda ni 'l recurs de irarse al mar. Tampoch s' ofegaria. Té 'l cap de carabassa.

Després de l' ocorregut al sortir en Maura de Alicante, se comprén que renunciá a empendre 'l viatge a Sevilla, ahont, segons deyan, havia de anar a reunir-se ab el rey.

Prompte s' ha cansat de servir de para-rayos. Vels'hi aquí un para-rayos desmontat.

A Almería, la comitiva regia va passar per entre una doble fila de curiosos y en mitj de un silenci sepulcral.

Almería, la terra de 'n Salmerón.

Una terra tan calenta y que hi fassi un fret tan gran... ¿Qué dirán els realistas? ¿Qué dirán?

Efectuá un bisbe una visita pastoral a una rectoría de fora, y com ab la pureza dels ayres y l' exquisit de las ayguas s' hi trobés molt bé, allí 's va quedar una porció de días, fins que 'l pobre rector va agotar las provisiones.

Quan el bisbe se 'n aná, al rector li va escapar la següent exclamació que barbotejá entre dents:

—Vaja, adeu porch!

Mirada de indignación del prelat.

—No ho dich per vosté, Sr. bisbe—exclamá 'l rector—sino perque a conseqüencia dels ápts de aquests días, m' he quedat sense una trista butifarra

A n' en Maura la llopada reaccionaria de Barcelona l' aclama «Salvador de la patria.»

Com a n' en Radamés de l' Aida.

Pero a n' en Radamés no li va valguer aquestas aclamacións. En Verdi, que n' sabia molt, el fa morir sepultat en un subterrani, cantant sols per las pedras.

Veurém qui farà cas dels refléts oratoris de 'n Maura el dia que 's trobi, políticament, sepultat com en Radamés.

Y que no hi ha remey: tots els Radamés, un día ó altre, venen a Radaménos.

Lo que diu el Marroch

—Espanya, tens que perdonar; pero entre lo que 'm porta la Fransa y lo que 'm portas tú, 'm quedo ab els francesos.

CANTARS
De tantes flors, tants domassos,
tants xiscles y tants llumets,
¿qué 'n quedarà?... Uns quants rals menos
y una desilusió mes.

Vareig aná á la Mercé
y vaig dí á la Verge.—Digas,
¿es cert que tú 'l vas salvar?—
Y ella se 'm va posá á riure.

Vejin si ha crescut en Maura,
que pel Corpus que ara vé
diu qu' en compte del gegant
potsé 'l farán ballá á n' ell.

Vint pobles recorreguts,
onze tallers visitats,
pero 'l pa y 'l ví, per ara
com si res: sempre tan cars.

L. WAT

ACUDITS
Un metje molt distret va á visitar á un dels seus
clients que patia del ventrell.
Al pujar l' escala pregunta al criat:
—¿Qué fá 'l senyor?
—L' han portat al cementiri.
El metje movent el cap de dreta á esquerra:
—Y després se queixan de que no 's curan. ¿Quin
efecte volen que li fassi 'l cementiri? A Vichy, á
Vichy es hont li convé anar.

Passa un pagés per davant de un establiment de
fotografias, hont entre otras reproducciós s' hi ex-
hibeix la del famós grupo de Rubens «Las tres Gra-
cias», despulladas, com es sabut, de tot lo que po-
dria impedir de admirar la seva hermosura.
—¡Vaya unas barjaulas!—exclama 'l crach.—Vet-
aquí unas donas que no tenen diners pera comprar-
se vestits, y en cambi n' han tingut pera ferse re-
tratar!

Un criat entra á servir á un solter rich. Un día,

escombrant, troba una pesseta y l' entrega á l' amo.
—Está molt bé—li diu aquest.—Ja te la pots que-
dar en premi á la teva honradés.
Pochs días després l' amo está preocupat, bus-
cant afanyós per tota la casa.
Crida al criat.
—Escolta, noy: ¿has vist, per casualitat, un llapi-
cero d' or?
—Sí, senyor: vaig trobarlo sobre l' alfombra del
despaig.
—¿Y qué n' has fet?
—Me l' he quedat en premi á la meva honradés.

El marit está malalt; tot el dia tus. La muller,
alarmada, li diu:
—T' asseguro, Antonet, que la teva tos no m' agrada gens.
—Ho sento molt, Mercé; pero cregas qu' es la mil-
lor que tinch.

ENDEVINALLAS**XARADA**

Las cosas d' *hu-dos-terça*, la total,
el mar, el tall de l' aigua en las onadas,
las naus sense concert, mal escampadas,
aquella blavó trista, colossal.
L' *afegit* ab el cel, blau com el mar,
el cant de la sirena en nits de lluna
m' agradan tant ó mes que la *quart una*
que 's contrapunta ab mi á mitj festejar.
Ves qu' es extrany: bé 's diu *hu-dos-tercera*
y té la mar de ganas de cumplir
casada ó per casar (es el seu dir)
donchs no logra esbandir gens ma fatlera.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

Quan jo total seré,
—l' amic Manel digué—
com que seré de tropa,
que 'm tot lo Plataret
l' Antón ó 'l Rafelet,
que potsé 'ls faré... sopa.

A. RIBAS LL.

TRENCA-CLOSCAS**TAROTA TRES**

Ab el nom d' aquest objecte de billar, formar el títol
de un jguet còmic catalá.

JOSEPH GORINA ROCA

LOGOGRIFO NUMÉRIC

1 2 3 4 5 6 7 8 — Autor dramàtic.
1 2 3 4 5 6 2 — En els vapors.
6 5 4 7 8 2 — Temps de verb.
1 2 3 4 7 — Aliment.
1 2 3 7 — Sensació.
1 7 3 — Vegetal.
7 6 — Metall.
2 — Vocal.

P. VIRGILI

GEROGLÍFICH

I
A :
: :
B R
I E R V E I
X X
: :
B
R A R
ALBERTET DE VILAVERD

CORRESPONDENCIA

Caballers: Cándido Sulé, Un comparsa retirat, F. Mag-
gi, Roura, J. Aubert, Miquel Planas, A. Carrarach y
Lluïset de Viladecans: Prou.

Caballers: V. R. P., Enrich Doménech y Jhon Bull:
De primera.

Caballer: J. S. M.: Es massa primaveral.—J. Bosch y
Romaguera: Rebut els originals, que van bé.—Un van-
delloenich: La guardarem per si de cas, pero sense asse-
gurarli del tot.—Un pagés de l' Ampurdá. Se n' han fet
tantes de cosas d' aquestas! *Peor es meneallo...*—J. Costa
Pomés: Procurarqem complaurel en lo possible.—Andre-
sito: En nostre poder *ambas* poesias.—G. Perocafo &
Ras: No es mes que aprofitable.—Lluís G. Salvador: La
prosa es mes difícil de inquirir. Pero ¿qui sab? Potser
vagi al extraordinari próxim.—Un turronayre; No va.—
Samuel Gran é Irurrueta: Triarem lo que 'ns vaji bé.—
Ignoscent: Un altre día, germá.—Quimet de Cuba: Me
sembla que 's podrà aprofitar.—F. M. y G., M. G.,
J. F., V. R., A. S., Pere Pastera, S. B., R. C., P. P.,
Z. M. y J. C.: No 'ns es possible insertar las cartas que
'ns remeten per varios motius.—Rerpsa: Els versos están
molt bé y tancan una ingenuitat hermosa. Ara, aixó de
publicarse va llarch... Envihi sovint y disposi.

FOLLETOS POPULARES

<i>Llibre Examen</i> , de Paraf-Javal.	25 céntimos
<i>El hombre y la sociedad</i> , de A. Lorenzo.	25 >
<i>Las dos judías</i> , de Paraf-Javal.	10 >
<i>La anarquía y la Iglesia</i> , de E. Reclus.	15 >
<i>Generación voluntaria</i> , de Paul Robin.	15 >
<i>El absurdo político</i> , de Paraf-Javal.	15 >
<i>Criterio libertario</i> , de A. Lorenzo.	25 >
<i>Bases del Sindicalismo</i> , de E. Pouget.	15 >

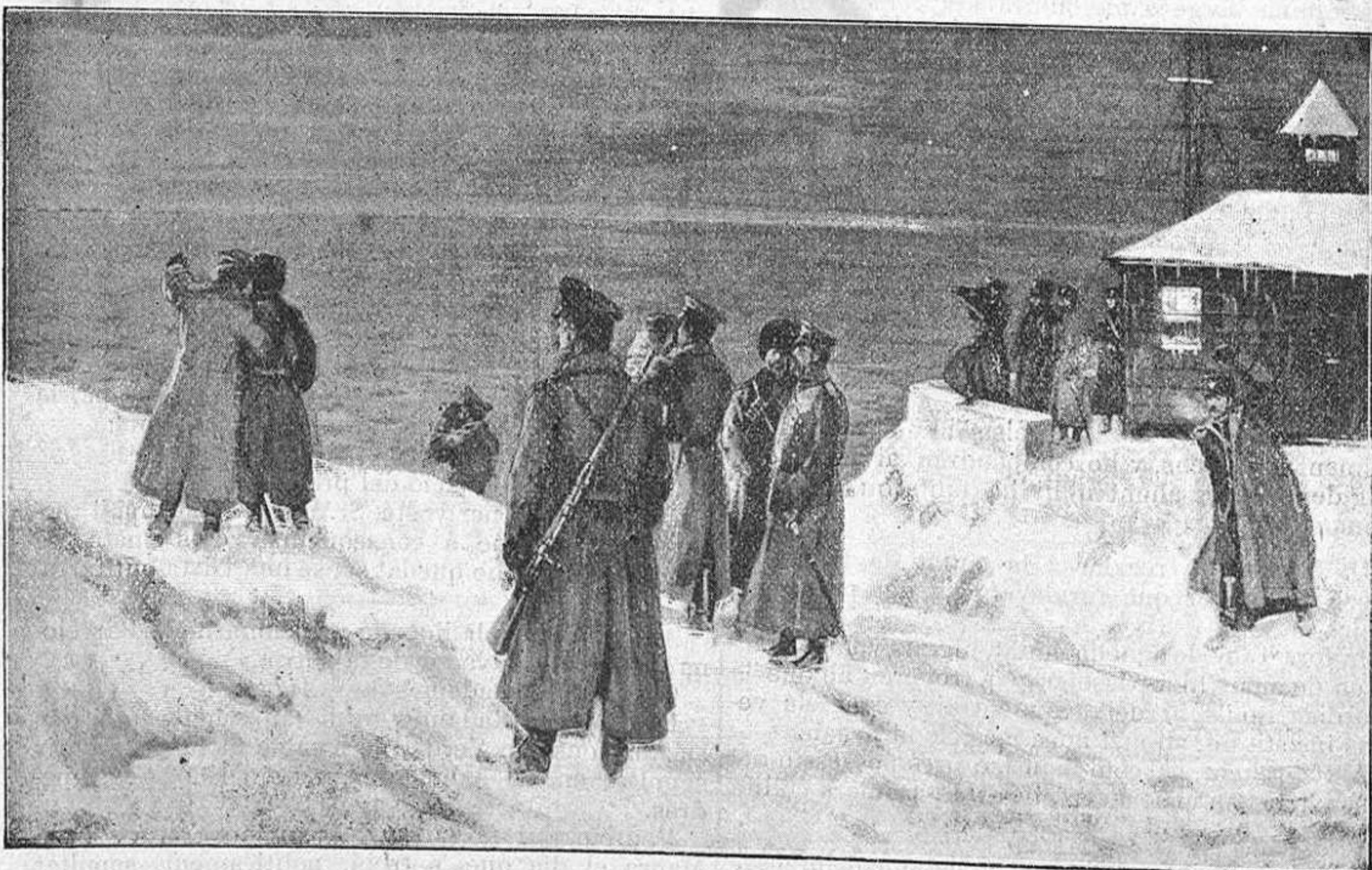
Avis

Dissapte que vé, 7 de Maig
NÚMERO EXTRAORDINARI

DE
LA CAMPANA DE GRACIA
8 páginas — 10 céntims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

Guerra rus-japonesa.—A Port-Arthur

Desde la caseta de senyals, instalada al cim de la Montanya d' Or.

Oficials d' Artillería y de Marina russos, observant els moviments d' una divisió de la
esquadra japonesa, que s' acosta ab el propòsit de bombardejar la plassa.